A TANÁCS AJÁNLÁSA

(2014. július 8.)

Finnország 2014. évi nemzeti reformprogramjáról, amelyben véleményezi Finnország 2014. évi stabilitási programját

(2014/C 247/24)

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 121. cikke (2) bekezdésére és 148. cikke (4) bekezdésére,

tekintettel a költségvetési egyenleg felügyeletének megerősítéséről és a gazdaságpolitikák felügyeletéről és összehangolásáról szóló, 1997. július 7-i 1466/97/EK tanácsi rendeletre [1] és különösen annak 5. cikke (2) bekezdésére,

tekintettel a makrogazdasági egyensúlyhiányok megelőzéséről és kiigazításáról szóló, 2011. november 16-i 1176/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletre [2] és különösen annak 6. cikke (1) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság ajánlására,

tekintettel az Európai Parlament állásfoglalásaira,

tekintettel az Európai Tanács következtetéseire,

tekintettel a Foglalkoztatási Bizottság véleményére,

tekintettel a Gazdasági és Pénzügyi Bizottság véleményére,

tekintettel a szociális védelemmel foglalkozó bizottság véleményére,

tekintettel a Gazdaságpolitikai Bizottság véleményére,

mivel:

(1) Az Európai Tanács 2010. március 26-án jóváhagyta a Bizottság „Európa 2020” elnevezésű, a gazdaságpolitikák fokozott összehangolásán alapuló, a növekedést és a foglalkoztatást célzó új stratégia elindításáról szóló javaslatát, amely stratégia azokra a kulcsfontosságú területekre összpontosít, amelyeken intézkedésekre van szükség annak érdekében, hogy javuljanak Európa lehetőségei a fenntartható növekedés és a versenyképesség terén.

(2) A Tanács a Bizottság javaslatai alapján 2010. július 13-án elfogadta a tagállamok és az Unió gazdaságpolitikáira vonatkozó átfogó iránymutatásokról szóló ajánlást (2010–2014), 2010. október 21-én pedig elfogadta a tagállamok foglalkoztatáspolitikáira vonatkozó iránymutatásokról szóló határozatot [3], amelyek együtt alkotják az „integrált iránymutatásokat”. A tagállamok felkérést kaptak, hogy nemzeti gazdaság- és foglalkoztatáspolitikájukban vegyék figyelembe az integrált iránymutatásokat.

(3) A tagállamok állam-, illetve kormányfői 2012. június 29-én elfogadták a Növekedési és Munkahely-teremtési Paktumot, amely koherens keretet teremt a minden lehetséges ösztönzőt, jogi és szakpolitikai eszközt felhasználó tagállami, uniós és euroövezeti tevékenységek számára. Döntöttek a tagállami szinten megvalósítandó intézkedésekről, és kifejezték teljes körű elkötelezettségüket az „Európa 2020” stratégia céljainak megvalósítása és az országspecifikus ajánlások végrehajtása iránt.

---

[1] HL L 209., 1997.8.2., 1. o.

[2] HL L 306., 2011.11.23., 25. o.

[3] A tagállamok foglalkoztatáspolitikáira vonatkozó iránymutatásokról szóló, 2014. május 6-i 2014/322/EU tanácsi határozat (HL L 165., 2014.6.4., 49. o.) alapján 2014-re is érvényben marad.

(4) A Tanács 2013. július 9-én ajánlást ([1]) fogadott el Finnország 2013. évi nemzeti reformprogramjáról, valamint véleményezte Finnország 2012–2017-es időszakra vonatkozó aktualizált stabilitási programját. A Bizottság 2013. november 15-én a 473/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek ([2]) megfelelően kiadta Finnország 2014-re vonatkozó költségvetésiterv-javaslatáról szóló véleményét.

(5) A Bizottság 2013. november 13-án elfogadta az éves növekedési jelentést, amely elindította a gazdaságpolitikai koordináció 2014. évi európai szemeszterét. Ugyancsak 2013. november 13-án a Bizottság az 1176/2011/EU rendelet alapján elfogadta a riasztási mechanizmus keretében készült jelentést, amelyben Finnországot azon tagállamok közé sorolta, amelyek vonatkozásában részletes vizsgálatra kerül sor.

(6) Az Európai Tanács 2013. december 20-án elfogadta a pénzügyi stabilitás, a költségvetési konszolidáció és a növekedést ösztönző intézkedések biztosítására irányuló prioritásokat. Hangsúlyozta, hogy differenciált és növekedést elősegítő költségvetési konszolidációt kell végrehajtani, helyre kell állítani a gazdaságnak történő hitelnyújtás rendes feltételeit, ösztönözni kell a növekedést és a versenyképességet, kezelni kell a munkanélküliséget és a válság társadalmi következményeit, valamint korszerűsíteni kell a közigazgatást.

(7) A Bizottság 2014. március 5-én az 1176/2011/EU rendelet 5. cikkének megfelelően közzétette a Finnországra vonatkozó részletes vizsgálat eredményeit. Vizsgálata alapján a Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy Finnországban továbbra is makrogazdasági egyensúlyhiány tapasztalható, amely nyomon követést és szakpolitikai intézkedéseket tesz szükségessé. Különösen az elmúlt éveket jellemző, az ipari szerkezetátalakításra, valamint a versenyképesség költségalapú és nem költségalapú tényezőire visszavezethető gyenge exportteljesítmény igényel folyamatos figyelemmel kísérést.

(8) Finnország 2014. április 17-én benyújtotta 2014. évi nemzeti reformprogramját és 2014. évi stabilitási programját. A kapcsolódási pontok figyelembevétele érdekében a két program értékelésére egyidejűleg került sor.

(9) A 2014. évi stabilitási programban felvázolt költségvetési stratégia célja a középtávú költségvetési célhoz történő visszatérés 2015-ben, a strukturális egyenleg e cél felett tartása a stabilitási program időszakának fennmaradó részében, valamint az államháztartás egyensúlyának megteremtése 2017-től. A GDP 0,5 %-át kitevő strukturális hiányban meghatározott finnországi középtávú költségvetési cél megfelelően tükrözi a Stabilitási és Növekedési Paktum követelményeit. Finnország 2013-ban teljesítette középtávú költségvetési célját és azzal számol, hogy 2014-ben közel marad hozzá és megfelel a kiadási referenciaértéknek is. 2015-ben a tervek szerint túlteljesíti középtávú költségvetési célját és változatlanul megfelel majd a kiadási referenciaértéknek. Összességében véve ez nagyjából összhangban van a Stabilitási és Növekedési Paktum követelményeivel. Ugyanakkor a bruttó adósságráta növekvő pályán van és 2015-ben – elsősorban a gyenge makrogazdasági kilátások miatt – várhatóan átmenetileg túllépi a GDP 60 %-ában meghatározott küszöbértéket. A stabilitási program költségvetési előrejelzéseit alátámasztó – nem független intézmény által készített – makrogazdasági forgatókönyv megalapozott, noha a 2014-es és 2015-ös gazdasági növekedést illetően némileg optimistább a Bizottság szolgálatainak 2014. évi tavaszi előrejelzésénél. A Bizottság szolgálatainak 2014. évi tavaszi előrejelzése szerint a strukturális egyenleg 2014-ben a GDP 0,3 %-át kitevő mértékkel romlik – ami a középtávú költségvetési céltól való eltérést jelent –, majd 2015-ben a GDP 0,6 %-ával javul, míg a kiadási referenciaérték várhatóan mindkét évben teljesül. A Tanács a stabilitási programnak és a bizottsági előrejelzésnek az 1466/97/EK rendelet értelmében általa végzett értékelése alapján úgy véli, hogy Finnország várhatóan teljesíteni tudja stabilitási programjának céljait, amelyek jórészt összhangban állnak a Stabilitási és Növekedési Paktummal.

(10) Finnország hosszú távon magas fenntarthatósági kockázatnak van kitéve a népesség elöregedésével járó költségek költségvetési hatása miatt. Finnország felismerte a fenntarthatósági rést és 2013-ban strukturális szakpolitikai programot fogadott el, amelynek célja a rés megszüntetése és a növekedés újraindítása. További jelentős lépésnek számítanak a 2014 márciusában közzétett, a 2015–2018 közötti időszakra

([1]) HL C 217., 2013.7.30., 24. o.

([2]) Az Európai Parlament és a Tanács 2013. május 21-i 473/2013/EU rendelete a költségvetésiterv-javaslatok monitoringjára és értékelésére, valamint az euroövezeti tagállamok túlzott hiánya kiigazításának biztosítására vonatkozó közös rendelkezésekről (HL L 140., 2013.5.27., 11. o.).

szóló, központi kormányzati kiadásokra vonatkozó korlátozások és államháztartási költségvetési terv, amely kiigazítási intézkedéseket, strukturális reformokat és növekedést ösztönző beruházásokat irányoz elő. A bevételi oldali kiigazítási intézkedések elsősorban a jövedelemre és a termékekre vonatkozó adók emelését érintik.

(11) A közszolgáltatások hatékonysága nem tartja a lépést a magánszektor termelékenységének alakulásával. Finnország közigazgatási reformokat készít elő az önkormányzati struktúrát, az egészségügyet és a szociális szolgáltatásokat illetően. Az önkormányzati reform az önkormányzatok önkéntes egyesülésén alapul, amihez az állam pénzügyi ösztönzőket nyújt. Az önkéntes egyesülések eredménye azonban eddig még bizonytalan. A szociális jóléti és az egészségügyi szolgáltatásokat öt regionális szolgáltatónak kell majd ellátnia, és az önkormányzatok továbbra is részt fognak venni a szolgáltatások nyújtásában. A részletek még nem ismertek, de a jogalkotási javaslat előterjesztése 2014 őszén várható. Az új struktúráknak 2017 elejére kell felállniuk. Az idősek funkcionális kapacitásának támogatására irányuló, a megelőzésre, rehabilitációra és az önálló életvitelre nagyobb hangsúlyt fektető 2013. júliusi törvény elvileg csökkenteni fogja az intézményi gondozás iránti szükségletet és vissza fogja fogni a tartós ápolás-gondozás jövőbeni költségeit.

(12) Finnország számára a legfontosabb munkaerő-piaci kihívást továbbra is a hosszú távú munkaerő-kínálat jelenti, mivel a munkaerőpiacot elhagyók száma jelenleg meghaladja az oda belépők számát. A jövőbeni munkaerő-kereslet kielégítése érdekében a munkával töltött évek számának növelésére és a munkaerő-kínálat bővítésére van szükség. A kormány 2013-as strukturális szakpolitikai programja tartalmaz a munkával töltött évek számának növelésére és a munkaerő-kínálat bővítésére irányuló intézkedéseket, amelyek egyben a munkavállalás ösztönzőinek körét is növelik. Finnország lépéseket tesz a munkaerőpiacról történő korai kilépés korlátozása érdekében, de bizonyos lehetőségek – mint például az ún. „munkanélküliségi alagút", amelynek keretében az idősebb munkanélküliek bizonyos feltételek mellett nyugdíjba vonulásukig kaphatnak munkanélküli-járadékot – továbbra is megmaradnak. A nemrégiben bevezetett várhatóélettartam-együttható és a jogosultsági növekedési ráta megháromszorozása láthatólag csak korlátozott hatással van a nyugdíjazási gyakorlatokra. Továbbá mivel a várható élettartam a vártnál gyorsabban növekszik, és az emberek nem maradnak hosszabb ideig a munkaerőpiacon, fennáll annak a kockázata, hogy csökkenni fog a nyugdíjak megfelelősége. Finnország azt tűzte ki célul, hogy 2025-ig legalább 62,4 évre emelkedjen a tényleges nyugdíjbavonulási életkor. Kérdéses, hogy ezt a célt el lehet-e érni olyan újabb intézkedések nélkül, mint a törvényben előírt nyugdíjkorhatár emelése és az idősebb munkavállalók foglalkoztathatóságának növelésére irányuló törekvések fokozása. A szociális partnerek már dolgoznak a 2015. tavaszi általános választásokat követő új kormány által végrehajtandó, 2017 elején hatályba lépő nyugdíjreformra irányuló javaslatukon. Finnország fontos és ambiciózus intézkedéseket hozott az ifjúsági és a tartós munkanélküliség leküzdésére. A célcsoportok munkahelyhez jutást segítő készségeinek és munkaerő-piaci kilátásainak tartós javításához időre van szükség.

(13) Finnország intézkedéseket hozott az általános versenyhelyzet javítása érdekében, és történt némi előrelépés az egészséges versennyel kapcsolatos program végrehajtása terén. A verseny- és a fogyasztóvédelmi hatóságokat összevonták, és az új struktúra a végrehajtás kezdeti szakaszában van. A versenyjogi törvény most már küszöbértéket állapít meg a fogyasztási cikkek kiskereskedelmi ágazatában az erőfölényes helyzetre vonatkozóan, és a finn verseny- és fogyasztóvédelmi hatóságot különleges jogkörrel ruházták fel arra nézve, hogy bizonyos feltételek mellett közbeléphessen, ha közszervezetek a piaci versenyt torzító gazdasági tevékenységet folytatnak. A finnországi kiskereskedelmi piac erősen koncentrált, és a vonatkozó szabályok egyes elemei potenciálisan gyengítik a verseny hatékonyságát és erősítik a két kiskereskedelmi piacvezető vállalkozás pozícióját. Példaként hozhatók a különösen a nagyméretű kereskedelmi létesítményekre vonatkozó, szigorú városrendezési követelmények. A földhasználatra és a beépítési tervekre vonatkozó szabályozás jelenleg felülvizsgálat alatt áll, alkalmat kínálva arra, hogy módosítása révén az egészséges verseny támogatása jobban előtérbe kerülhessen. A finnországi kiskereskedelmi ágazat az EU-n belül továbbra is a legszabályozottabbak egyike, egyebek mellett a nagyméretű kiskereskedelmi üzlethelyiségekre vonatkozó, a verseny elé akadályokat gördítő szabályozás következtében.

(14) A finn gazdaság számára fontos kihívás a növekedés és a versenyképesség helyreállítása. Finnország előkelő helyen szerepel a nemzetközi versenyképességi rangsorban, azonban 2007 és 2012 között az uniós tagállamok közül a leggyorsabb ütemben veszített exportpiaci részesedéséből. A vállalkozások K+F-intenzitása csökkenő pályára lépett, és a K+F-kiadásokra vonatkozó nemzeti cél egyre elérhetetlenebbnek tűnik. Kritikus kérdés, hogy a finn kutatási és innovációs rendszer milyen hatékonyan képes új innovatív termékeket és szolgáltatásokat előállítani a K+F-beruházásokból. A jelenlegi beruházási szint nem elegendő ahhoz, hogy a K+F-ben rejlő potenciál új termékek formájában bontakozhasson ki. Kedvezőtlenül befolyásolja a kereskedelmi teljesítményt és a potenciális növekedést a szűk termékkört kínáló, maroknyi nagy

exportcég, valamint a kisebb finn vállalkozások alacsonyabb exporthajlandósága. A kisebb vállalkozások nemzetköziesítéséhez nyújtott további testreszabott támogatás révén bővíteni lehetne az exportban rejlő lehetőségeket. Finnország reformokat indított az innovatív termékek előállítási kapacitásának fejlesztésére és az ipar diverzifikálásának támogatására, beleértve a kutatási intézményekre és a kutatás finanszírozására irányuló átfogó reformot. A 2013-as strukturális szakpolitikai program és a 2014 májusában közzétett, a 2015–2018 közötti időszakra szóló kormányzati kiadásokra vonatkozó korlátozások és költségvetési terv nemcsak kiigazítási intézkedéseket és strukturális reformokat, hanem a növekedés és az innováció előmozdítását szolgáló intézkedéseket is tartalmaznak. Finnországnak az energiaellátás diverzifikálásából is előnye származhatna, különösen mivel egyetlen gázforrásra hagyatkozik.

(15) Az európai szemeszterrel összefüggésben a Bizottság elvégezte Finnország gazdaságpolitikájának átfogó elemzését, értékelte a nemzeti reformprogramot és a stabilitási programot. Figyelembe vette nemcsak a programok Finnország fenntartható költségvetési, valamint társadalom- és gazdaságpolitikája szempontjából mutatott jelentőségét, hanem azt is, hogy azok megfelelnek-e az uniós szabályoknak és iránymutatásoknak, tekintve, hogy az Unió átfogó gazdasági kormányzását az uniós szempontoknak a jövőbeli nemzeti döntésekbe való beépítésével kell megerősíteni. Az alábbi 1–5. ajánlás tükrözi a Bizottság európai szemeszter keretében tett ajánlásait.

(16) A Tanács ezen értékelés fényében megvizsgálta a stabilitási programot, és arról alkotott véleményét [1] különösen az alábbi 1. ajánlás tükrözi.

(17) A Bizottság által elvégzett részletes vizsgálat és ezen értékelés fényében a Tanács megvizsgálta a nemzeti reformprogramot és a stabilitási programot. Az alábbi 2., 4. és 5. ajánlás tükrözi az 1176/2011/EU rendelet 6. cikke szerinti ajánlásait.

(18) Az európai szemeszter keretében a Bizottság elkészítette az euroövezet egészének gazdaságpolitikájára vonatkozó elemzését is. Ezen elemzés alapján a Tanács külön ajánlásokat intézett azon tagállamokhoz, amelyek pénzneme az euro [2]. Finnországnak, amelynek pénzneme ugyancsak az euro, az említett ajánlások teljes körű és megfelelő időben történő végrehajtásáról is gondoskodnia kell,

AJÁNLJA, hogy Finnország 2014–2015-ben tegyen intézkedéseket a következők érdekében:

1. Korlátozza a középtávú költségvetési célhoz képest jelentkező eltérést, biztosítsa, hogy 2015-ben visszatérjen e célhoz és azt követően a terveknek megfelelően tartsa azt. Biztosítsa az adósságkritérium teljesülését és folytasson növekedésbarát költségvetési politikát. A költségvetési fenntarthatósági rés csökkentése és a növekedés feltételeinek javítása érdekében gyorsan hajtsa végre a strukturális szakpolitikai program és a 2015–2018 közötti időszakra szóló, kormányzati kiadásokra vonatkozó korlátozások és költségvetési terv által megállapított reformokat.

2. A közszolgáltatások költséghatékonyságának növelése érdekében biztosítsa az önkormányzati struktúrával, valamint a szociális és az egészségügyi szolgáltatásokkal összefüggésben zajló közigazgatási reformok eredményes végrehajtását.

3. Javítsa a teljes munkaerő-potenciál kihasználását a munkaerőpiacon, többek között az idősebb munkavállalók foglalkoztatási rátájának és foglalkoztathatóságának javításával, a tényleges nyugdíjbavonulási életkor emelésével, a munkaerőpiacról történő korai kilépés lehetőségeinek korlátozásával és a nyugdíjkorhatárnak, illetve a nyugellátásnak a várható élettartam változásához való igazításával. Javítsa a fiatalok és a tartósan munkanélküli személyek munkaerő-piaci kilátásait, különösen a szakképzésre és a célzott aktiválási intézkedésekre összpontosítva.

4. Az egészséges verseny előmozdítását célzó program végrehajtása révén folytassa – különösen a kiskereskedelmi ágazatban – a termék- és szolgáltatáspiacokon uralkodó verseny fokozására irányuló erőfeszítéseket, ideértve a földhasználati és építési törvénynek az egészséges verseny támogatását biztosító módosítását.

[1] Az 1466/97/EK rendelet 5. cikkének (2) bekezdése szerint.
[2] Lásd e Hivatalos Lap 141 oldalát.

5. Változatlanul növelje Finnország arra vonatkozó kapacitását, hogy a gyorsan változó körülmények között is képes legyen innovatív termékekkel és szolgáltatásokkal előállni, valamint nagy növekedési potenciállal rendelkező vállalkozásokat működtetni, továbbá folytassa az ipar diverzifikálását, különösen – a finnországi beruházások megerősítése céljából – az üzleti környezet javítása, valamint a kisebb cégek exportpiacra történő belépésének további előmozdítása révén. Gyorsítsa fel a Finnország és Észtország közötti, határon átnyúló gázösszeköttetés kiépítését.

Kelt Brüsszelben, 2014. július 8-án.

a Tanács részéről

az elnök

P. C. PADOAN